

hållas till arbete under så lång tid på dagen, att deras helsa och krafter deraf kunna lida.

Till följd häraf, och då det ingalunda är Utskottet obekant, hvad motionären omförmält, att fabriker inom vårt land finnas, der ganska unga barn dagligen äro utsatta för ett alltför ihållande och strängt arbete, som hämmande inverkar på deras fysiska och moraliska utveckling, anser Utskottet sig ega giltig anledning att värdsamt tillstyrka Riksdagen, att, i skrivelse till Kongl. Maj:t, anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes i nu gällande nådiga Förordning angående utvidgad näringsfrihet af den 18 Juni 1864 göra det tillägg, att, vid påföljd, som Kongl. Maj:t behagade bestämma, barn under 16 år icke må hållas till arbete i fabriker under längre tid hvarje dag än sammanlagdt tio timmar.

Stockholm den 9 April 1870.

På Utskottets vägnar:

AXEL TH. GUSTAFSON.

N:o 23.

Ank. till Riksd. Kansli d. 9 April 1870, kl. 12 midd.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande (N:o 8), rörande gjord framställning om underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t, att de bankbolag, som derom anhålla, icke vidare må vara bundna af den föreskrift, som bestämmer enskild banks utlåningsrätt med borgen till högst en tiondedel af bankens grundfond.

Till Utskottets behandling har blifvit remitterad en af Herr *J. Wedberg* inom Andra Kammarerna väckt motion (N:o 135), i hvilken Herr

C. A. V. Kallstenius instämt, och hvari föreslås: »Att Riksdagen må till Kongl. Maj:t ingå med underdånig anhållan, att de bankbolag, som derom göra ansökning, må få upphäfd den i deras oktrojbreff intagna föreskriften, att *endast en tiondedel* af hvarje särskild banks grundfond får mot borgen utlånas.»

Till stöd för sitt förslag har motionären åberopat, att lagstiftarens afsigt med denna föreskrift — hvilken afsigt, enligt motionärens förmenande varit den, att möjligheten att upplåna penningar skulle till hufvudsaklig del bero på gjorda affärer eller inskränkas till belåning af egande fordringar eller valutor — ingalunda vunnits, utan att föreskriften i stället haft till följd, det *största* delen af bankernas utlåning grundas på af enskilda personer utgifna »fingerade förbindelser, eller sådana, för hvilka icke någon valuta erhållits». Rörande det missförhållande, denna föreskrift sålunda skulle hafva framkallat, yttrar motionären: »Utom det demoraliserande inflytande, utfärdandet af falska förskrifningar måste utöfva och det lättsinne, som alstras genom att utan betänkande begagna en dylik, numera vanlig utväg, har saken äfven flera betänkliga sidor. Så t. ex.: — om man vill ingå i detaljer — utger mången af allmogeklassen, i egenskap af löftesman, villigt sin revers att begagna såsom hypotek för ett diskontlån, hvilken revers sedermera icke sällan förnyas för hvarje omsättning, utan att låntagaren någonsin återlemnar ett föregående hypotek till utgifvaren, eller denne sistnämnde återfordrar det, emedan han icke känner hvarken det oriktiga i sitt handlingssätt eller de möjliga följderna deraf. Han vet blott, att banken fordrar reverser såsom säkerhet. Hvilket vidsträckt fält för vingleriet kan icke i en bedräglig persons hand här öppnas? hvilka olyckor kunna icke härigenom åstadkommas?»

Då de enskilda bankerna, för att motsvara det med dem afsedda ändamål, i allmänhet böra vara i tillfälle att, för den händelse ett lån icke infrias på förfallodagen, kunna, utan alltför stor tidsutdrägt, indrifva detsamma, men sådant icke låter sig göra med lån på grund af borgen, enär långgifvaren då måste, genom lagsökning och andra långsamma exekutiva åtgärder, utkräfvat sin fordran, torde, enligt Utskottets förmenande, detta hafva utgjort ett ganska väsendtligt skäl till den för de enskilda bankerna nu gällande bestämmelsen, att lån emot borgen icke finge utlemnas till högre belopp än som motsvarade en tiondedel af hvarje särskild banks grundfond. Att fingerade skuldsedlar, eller så kallade accommodationspapper, kunna, såsom motionären omnämnt, förorsaka olägenheter för dem, som utfärdat desamma, aldrahelst om hypoteksutgifvarne äro nog oförsigtiga att vid förfallotiden ej återfordra dem, vill Utskottet

icke förneka, men dessa olägenheter hafva dock sin egentliga grund ej uti den ifrågavarande föreskriften, utan i ett väl långt drivvet lättsinne hos dem, som hypothekerna utfärdat — ett lättsinne, hvarmed lagstiftaren icke torde böra befatta sig på sådant sätt, som motionären föreslagit. Till följd häraf, och då motionären i sin motion icke ens antydde, att någon enskild bank hos Kongl. Maj:t gjort framställning att få den oftaberörda föreskriften borttagen och å en sådan framställning erhållit afslag, samt då det dessutom, enligt Utskottets förmenande, icke kan vara lämpligt, att Riksdagen ingår till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan i ett ämne, som måhända aldrig skall blifva föremål för Kongl. Maj:ts pröfning, enär, såsom motionären i sitt förslag påpekat, frågan, om någon åtgärd uti ifrågavarande hänseende skall af Kongl. Maj:t kunna vidtagas eller icke, är beroende derpå, om de nuvarande enskilda bankerna derom göra underdånig anhållan, anser Utskottet sig sakna skäl till annan hemställan än den,

att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 9 April 1870.

På Utskottets vägnar:

AXEL TH. GUSTAFSON.

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli d 9 April 1870, kl. 12 midd.

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande (N:o 9),
i anledning af väckt motion om tillägg till 27 § i Kongl.
Maj:ts Ordningsstadga för rikets städer.*

Herr *P. Staaff* har uti en inom Andra Kammarerna väckt motion (N:o 170) föreslagit, att nyss omförmälda § måtte erhålla följande tillägg:
»Öfverklagas